

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогіки НАПН України**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ
МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ РЕФОРМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

27 березня 2025 року

**Одеса
2025**

*Друкується згідно з рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 16 від 29 травня 2025 року*

Програмний комітет:

Акірі Іон	доктор фізико-математичних наук (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Акуленко І. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Бурда М. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ, Україна);
Лодатко Є. О.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Лов'янова І. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Кривий Ріг, Україна)
Матяш О. І.	доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця, Україна)
Онопрієнко О. В.	доктор педагогічних наук, ст. науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України (м. Київ, Україна)
Романишин Р. Я.	доктор педагогічних наук, професор (м. Івано-Франківськ, Україна)
Скворцова С. О.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (м. Одеса, Україна)
Тарасенкова Н. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна);
Чашечникова О. С.	доктор педагогічних наук, професор (м. Суми, Україна);
Швець В. О.	кандидат педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)
Школьний О. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)

Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 березня 2025 р. / Міністерство освіти і науки України, ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського» [та ін.]. Одеса, 2025. – 232 с.

До збірника увійшли результати наукових досліджень учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи» за такими напрямками: наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять дошкільників та першокласників; наступність у формуванні предметної математичної компетентності в початковій та базовій середній освіті; наступність у навчанні математики в базовій середній та профільній середній освіті; проблеми реалізації наступності у навчанні математичних дисциплін здобувачів фахової передвищої та вищої освіти; підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, науковців, вчителів і здобувачів вищої освіти.

Матеріали подаються в авторській редакції

<i>Семенець С. П.</i>	46
Математичні здібності як внутрішній прояв математичної компетентності здобувачів освіти	

СЕКЦІЯ 1. НАСТУПНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ І ПОНЯТЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ ТА ПЕРШОКЛАСНИКІВ

<i>Бальоха А. С.</i>	49
Використання Блоків Дьсенша у процесі пізнання природного довкілля вихованцями старшої групи	
<i>Березовська Л. І.</i>	51
Забезпечення наступності в логіко-математичному розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	
<i>Верещак Є. О.</i>	54
Вплив наступності у формуванні математичних уявлень на розвиток самооцінки дошкільників і першокласників	
<i>Гришина М. Ю.</i>	56
Вплив математичної підготовки дошкільників на мотивацію до навчання у початковій школі	
<i>Левченко К. П., Богдан Т. М.</i>	59
Розвиток математичних компетентностей у майбутніх першокласників за допомогою інноваційних методів	
<i>Меліхова В. В.</i>	62
Система ранньої профілактики дискалькульї у дітей дошкільного віку: підготовка майбутніх першокласників до успішного опанування математичних навичок	
<i>Нікулочкіна О. В.</i>	65
До проблеми формування математичних уявлень і понять у дошкільників і першокласників	
<i>Остапенко В. С., Запорожченко Т. П.</i>	68
Наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять у першокласників	
<i>Покрова С. В.</i>	71
Використання ігрових методів для формування математичних уявлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	

позитивної самооцінки, підвищуючи впевненість дітей у своїх математичних здібностях.

Ключові слова: наступність, математичні уявлення, самооцінка, дошкільники, першокласники.

Abstract. Vereshchak Elizaveta Oleksandrivna. The influence of continuity in the formation of mathematical ideas on the development of self-esteem of preschoolers and first-graders. The study on this topic analyzes the importance of the consistent development of mathematical knowledge in children through the preschool and primary stages of education. It has been established that the correct organization of education contributes to the formation of positive self-esteem, increasing children's confidence in their mathematical abilities.

Keywords: continuity, mathematical ideas, self-esteem, preschoolers, first-graders.

М. Ю. Гришина

здобувачка другого (магістерського) освітнього рівня
вищої освіти спеціальності «Початкова освіта»,
Херсонський державний університет,
м. Івано-Франківськ, Україна
miragryshyna19@gmail.com

ВПЛИВ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНИКІВ НА МОТИВАЦІЮ ДО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Мотивація до навчання відіграє ключову роль у формуванні особистості, оскільки без неї неможливий ефективний освітній процес та розвиток прагнення до самовдосконалення, самоосвіти.

Проблема формування мотивації в педагогіці і психології не є новою. Вона знайшла своє відображення в роботах багатьох науковців: Л. Божович, В. Давидова, А. Леонтьєва, Г. Костюка, А. Маслоу, М. Матюхіної, С. Максименка, Г. Щукіної.

Мета дослідження полягає в розумінні та здатності оцінити вплив ефективної математичної підготовки дошкільників на мотивацію до навчання першокласників.

У психолого-педагогічній літературі мотивація часто розглядається як сукупність мотивів, що детермінують поведінку та діяльність людини. Так, С. Гончаренко в Українському педагогічному словнику мотивацію визначає як «систему мотивів, або стимулів, яка спонукає людину до конкретних форм діяльності або поведінки» [1, с. 217].

Поняття «мотивація навчання» трактується як комплекс взаємопов'язаних чинників, які спонукають особистість до навчальної діяльності. Для дослідження навчальної мотивації молодших школярів використовуємо класифікацію Л. Божович. Д. Кікнадзе, Х. Хекхаузена, які виокремлюють дві основні групи мотивів, що націлюють дитину на навчання:

внутрішня (спонукає учнів до навчання через особистий інтерес і задоволення від процесу навчання) і зовнішня мотивація (спонукає учнів до навчання через зовнішні фактори, такі як оцінки чи винагороди). Ці мотиви існують не ізольовано, а перебувають у тісному взаємозв'язку та взаємодії.

В. Давидов, В. Рєпкін, Ю. Гільбух підкреслюють, що початкова школа є тим періодом, коли дитина адаптується до навчальної діяльності, і рівень її готовності до шкільного життя значною мірою визначає успішність засвоєння знань. Важливо орієнтувати учнів на спосіб пізнання, який безпосередньо пов'язаний із розвитком навичок ХХІ століття, зокрема з готовністю навчатися протягом усього життя. Одним із важливих чинників, що впливає на подальше навчання першокласника, є рівень його дошкільної підготовки, зокрема математичної.

У сучасній освітній практиці вчені розглядають навчання математики дошкільників як процес логіко-математичного розвитку. Основними напрямками такої підготовки є:

- Формування уявлень про число та кількість (лічба, співвіднесення кількості предметів із числом);
- Ознайомлення з геометричними фігурами та розвиток просторового мислення;
- Розвиток логічного мислення через вирішення простих задач, логічних вправ;
- Навчання елементарним математичним операціям (додавання, віднімання в межах 10).

Державні вимоги до освіти дошкільників підкреслюють необхідність формування не тільки математичних знань, а й логічних здібностей, таких як чітке мислення, системність, творчість, узагальнення, уміння робити висновки, порівнювати, аналізувати, класифікувати предмети, орієнтуватися у просторі.

Однак, як зауважує К. Щербакова, педагоги часто зосереджуються лише на базових математичних знаннях і діях, не надавши належної уваги розвитку логічних структур мислення та зв'язку між математичним розвитком і пізнавальною активністю дитини [2, с.56]. Це відбувається до того, що сучасні першокласники часто не можуть порушити логічні операції через недостатнє формування логіко-математичних здібностей у дошкільному віці.

Дослідження показують, що діти, які мають високий рівень математичної підготовки в дошкільному віці, легше адаптуються до навчання в школі, демонструють кращі результати та проявляють більшу зацікавленість до предмета. Значною мірою цього можна досягти, використовуючи у освітньому процесі дошкільного закладу наступне:

- чітке планування занять з врахуванням вікових норм навчального навантаження; виділення основних понять, завдань і вмінь дошкільників;
- розвиток логічного мислення через ігри і вправи;
- інтеграція логіко-математичного розвитку в повсякденне життя;
- проведення діагностики рівня розвитку логіко-математичних навичок дошкільників.

Здобувач, маючи базові математичні знання, відчувається більш впевненим серед однокласників. Він не відчуває страху перед новим матеріалом, що позитивно впливає на його ставлення до навчання. Діти, які не мають достатньої математичної підготовки, часто стикаються із складнощами на уроках, що може спричинити стрес, зниження самооцінки та небажання навчатися. Натомість добре підготовлені учні сприймають уроки математики як цікаву гру, а не як важке випробування. Якщо у дитини сформовані початкові математичні навички, то у школі вона легко виконує завдання, отримує похвалу від вчителя та підтримку від однокласників, а це мотивує її до подальшого навчання.

Таким чином, можна говорити про те, що проблема формування мотивації здобувачів знаходиться на стику навчання й виховання і ефективно її формування залежить від внутрішніх (особистих інтересів, потреб, рівня самооцінки, прагнення до саморозвитку) та зовнішніх (впливу педагогів, сім'ї, середовища, методів навчання до саморозвитку) чинників.

Математична підготовка у дошкільному віці відіграє ключову роль у формуванні мотивації до навчання у першокласників. Здобувачі, які мають базові математичні навички, легше адаптуються до освітнього процесу, мають вищий рівень самооцінки та менше стресують через труднощі у навчанні. Своєчасно приділена увага ранньому розвитку математичних навичок, використання сучасних методів навчання дозволить сформувати у дитини позитивне ставлення до вивчення математики й до навчання в цілому.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь. 1997. 375с.
2. Щербак К. Й. Теорія і методика математичного розвитку. 2005. Євр. Університет. 262 с.

Анотація. Гришина М.Ю. Вплив математичної підготовки дошкільників на мотивацію до навчання у початковій школі. У статті розглядається проблематика вивчення математики дошкільниками та вплив їхньої математичної підготовки на подальше навчання у початковій школі.

Ключові слова: здобувачі початкової школи, дошкільники, мотивація навчальної діяльності, математична підготовка

Annotation. Hryshyna M.Y. The Influence of Preschoolers' Mathematical Preparation on Motivation for Learning in Primary School. The article examines the issues related to preschoolers' study of mathematics and the impact of their mathematical preparation on further learning in primary school.

Keywords: primary school students, preschoolers, learning motivation, mathematical preparation.

Збірник тез доповідей

**Наступність у навчанні математики в умовах
реформи загальної середньої освіти:
реалії та перспективи**

Сайт бібліотеки Університету Ушинського:

<https://library.pdpu.edu.ua>